

Kū Koaⁿ-liâu Hāi-sí Sin Chèng-hú

Chok-chiá: Tiong-Sí Sin-bûn Chú-phian Lôa Sûi-kheng(賴瑞卿)

Hoan-ék: Tân Sin-chhiong(陳信昌)

Kàu-ék-chiá Tî'n Jyi-giokk(鄭兒玉) Chiân-giân:

Pat-chiáng-khoe Sû-ki hoat-seng ê sî (2000/07/22, Pài 6), pún-lâng iáu tî Jít-pún teh hù-hôe. Nñg-jit âu tñg-lâi kàu Thô-hñg Ki-tiûⁿ ê sî, khòaⁿ tiôh pò-chóa chiah chai-iáⁿ, hõ góa hui-siông gông-nghiåh. Jiän-âu kúi-n ã-jit kú, kok-pò ê phêng-lûn khó-lêng ū sò pah phiⁿ. Tiong-kan pún-lâng kám-kak Lôa Sûi-kheng Sió-chiá chit-phiⁿ, ôe-tit-thang kóng sî chòe kiát-chok ê chit phiⁿ. Só-i chiah thok Tài-lâm Sin-hák-iⁿ Tài-gú Bûn-hòa Kàu-sek ê hák-ôan, Phoh-chú Kàu-hôe ê Tân Sin-chhiong Bók-su hoan-ék chòe Tài-gú. Pún-lâng chiah ke-kiám kâ i siu-kái. Tân Bók-su sî hiän-jîm Ka-gí Tiong-hôe Hù-gí-tiúⁿ.

Sîong-siông khòaⁿ-kìⁿ káu-á á-sî niau-á, hõ lâng kái-kiù sêng-kong ê sin-bûn. Sit-ch ái oh-tit siong-sìn, tî chèng-lâng bâk-chiu kim-kim teh khòaⁿ ê sî, 4 ê lâng chin-chiàⁿ hõ Pat-chiáng-khoe ê tôa-chúi kâ in chhiong--khì.

Oe kì-tit chin chheng-chhó, tî chhit-géh 22 hit chit àm, chit tiâu sin-bûn sî pâi-tî tê 5 tiâu. Tî chit ê sû-kiâⁿ í-chêng teh pò--ê, sî Sîn-bók-chhoan in-ûi tôa-hõ sòa chô-sêng thô-pang chiöh-lâu, pah góa lâng siû-ûi tî khùn-kéng. In-ui liök-iáⁿ-tòa kóaⁿ-bôe-hù, Pak-chiáng-khoe ê sin-bûn chha-put-to sî tî 7 tiám 15 hun chiah pò-chhut. Tng-sî ê phòaⁿ-tòan, eng-kai m̄-bián jôa-kú chiû ôe tit-tiôh kái-kiù. Pat-chiáng-khoe ná ū jôa-tôa? He sî chit-tiâu tûi sòe-hàn to chin sék-sâi ê khoe-á. Ná oe chai-iáⁿ, bô jôa-kú pháiⁿ

siau-sit thôan lâi kóng, chha-put-to 7 tiám 10 hun, só-û ê lâng lóng hõ tôa-chúi lâu--khì--lah. Sin-bûn pò-chhut ê sî, sî 7 tiám 35 hun. Chiû án-ni, kui-àm tak-ê tiän-sî-tâi lóng it-chài teh pò-sàng chit ê sû-kiâⁿ ê keng-kòe. Khòaⁿ-tiôh Tiuⁿ Eñg-sêng(張永成) sian-siⁿ lôh-chúi kiù-lâng sit-pâi, bô jôa-kú chiû khòaⁿ-tiôh hit 4 ê lâng, hõ tôa-chúi kâ in lâu--khì. Khoe-piⁿ khiâ teh khòaⁿ ê lâng, in ê piáu-chêng lóng kap góa siäng-khôan, chin gông-nghiåh tiôh-kiaⁿ. Chhin-chhiûⁿ sî ka-kí hõ tôa-chúi lâu--khì. Só-û ê lâng lóng tiôh chit-kiaⁿ. Gôan-lâi lán ê kong-kôan-lék hê-thóng, sî chiah-nih bôe sìn-lâi--tit. Liök -siök pòk-lô ê siau-sit koh khah hõ lán ū lí-iû lâi siong-sìn, "koâⁿ-liâu chû-gí" sî sat-jîn ê hiong-chhiú. Só-i lí góa lóng ū khó-lêng siû-hâi.

Tâi-ôan-jî Tê 3 kî p.7

Khà-lù Máng-hài-mù(Karl Manheim) kóng-liâu chin-hó: koâⁿ-liâu ê ki-pún su-khó sî kheng-hiòng kâ só-û ê bûn-tôe kái-chòe hêng-chèng bûn-tôe. Pat-chiáng-khoe pi-kiòk ê hoat-seng, kiám m̄ sî in-ûi Hái-o Pô-tûi ê kian-chhi: 2500 kong-chhioh í-siông chiah thang chhut-khîn. 4 tài tit-seng-ki it-têng ài ū nñg-tâi thâi-bêng, sû-hâu tióng-koâⁿ. Siau-hông-sú ê tit-pan jîn-ôan, chí-û kan-ta chóan-

tât chí-sî, bô koh chhâ tâi-chì tau-té sî cháiⁿ-iûⁿ. Chit-khôan hõ-siông the-lâi the-khì, chòe-âu sòa sán-seng pi-kiòk. Siông-kài hó-chhiò..ê sî, liän Hêng-chèng Íⁿ-tiúⁿ Tông Hui i â kóng, Khong-kun bôe tit thang sûi-piän chhut-khîn téng-téng. Chéng-kò koâⁿ-liâu ê th é-hê, ná chhin-chhiûⁿ lóng bô lâng m̄-tiôh, tak-ê lóng àn-chiàu phô--á pân-sû, m̄-tiôh..ê

ná-chún sī Pat-chiáng-khoe ê oan-hūn ê khóan.

Koaⁿ-liâu pān-sū lóng ū pió-keh ài siá, ū ià u-kín ê tāi-chì ài chhâ, ū chu-keh ài sím, ū tióng-koaⁿ ài chhéng-sī, pēng-sò thang kau-tà i, ū tāi-chì ê sī ōe-tit-thang the-sià chek-jīm. Koh khah tōa ê tāi-chì, lóng pìⁿ-chiâⁿ lō-so ê chhiú-siòk, tòk-tòk khiàm-kheh jīn-sèng ê koan-hôai. Sō-ū ê tāi-chì, lóng thàu-kòe kui-keh chhú-lí. Koaⁿ-liâu thé-hē thàu-kòe chiah ê kui-keh, lâi kàm -sī lán, kóan-lí lán. Chit chióng ê lē, sì-kòe lóng khòaⁿ ōe tiòh.

Chhin-chhiuⁿ Tâi-pak-chhī ê ki-chhia thèng-hāu-khu. Che thèng-hāu-khu thâu-chit-pái tī lōū-nih chhut-hiān, sī chit ê tīng-hêng ê 4 kak kho-á, sī ūng pēh-sòaⁿ ōe ê khang-keh-á. Ták-pái keng-kè sîp-jī-lō-kháu ê sī, lóng ōe chim-chiok kā i khòaⁿ--chit--ê. Chóng-sī m̄ Tâi-ôan-jī Tē 3 kī p.8

Khí-thâu m̄-chai i sī beh chòe siáⁿ lō-ēng. Au--lâi chiah chai, sī beh hō khng kha-tâh-chhia ê lâng thang chiong chhia-á só tī lân-kan. Nā-chún kha-tâh-chhia chit ê khng tī hia, chhōa-bông-chng chiū hō chhia-á teh-tiâu-leh. It-poaⁿ ê lâng to chin pháiⁿ kiâⁿ, hô-hòng sī bâk-chiu bô khòaⁿ--kīⁿ ê lâng. Chóng-sī 2 nî lâi it-tít lóng bô kái-siān.

Ki-chhia-khu, lân-kan, kap Pat-chiáng-khoe ê chhám-kiòk ná chhin-chhiuⁿ bô siáⁿ koan-liân, sū-sít in lóng ū chin tōa ê koan-hē. Siat-sú lán nā tûi sió-khóan tāi-chì bô beh tì-ì, chiū ū khó-lêng tī tōa ê só-châi hō lâng tiòh-tak. Pat-chiang-khoe ê chhám-àn tiòh sī sióng hó ê lē. Lán ê chèng-tī thé-hē, ték-piát sī keng-kòe Kū koaⁿ-liâu 50 thang bô jīn-tō ê thong-piⁿ, tiòh ài ūng koh khah bîn-chú ê

chai-iáⁿ i sī teh ūng sím-mih lō-iōng. Khiâ kàu hia ê o-tó-bái iû-gôan chiàm-tī lō-kháu, khì-chhia chiàu-siông kauh-hioh tī chit ê khang-keh-á ê téng-bîn. Au--lâi, Chhī-chèng-hú tāi-khài iā kám-kak án-ni bô thò-tòng, chiū tī khang-keh-á ê lāi-bîn ōe chit ê ná chhin-chhiuⁿ ka-chòah ê tō-iūⁿ. Tiòh ài khòaⁿ khah kú liáu-āu, bân-bân chiah hoat-kak i sī teh ōe o-tó-bái. M̄-kú iû-gôan iáu-ū chōe-chōe lâng m̄-chai. Chiah ê koaⁿ-liâu put-kóan it-chhè, chiū khai-sí chip-hoat, khì-chhia nā kauh-tiòh ka-chòah-á..ê, hoat 900 kho. Khòaⁿ m̄-bat sī lín tau ê tāi-chì.

Jīn-hêng-tō téng, chhōa-bông-jīn ê chng-á kap o-tó-bái ê lân-kan, iā-sī án-ni. Tâi-iok tī 2 nî chêng, khiā-ke hū-kín ê jīn-hêng-tō khai-sí tī óa lō ê hit-thâu, chng-siat pòaⁿ-lâng kôan ê thih lân-kan.

hoat-tō lâi hông-pi. Chèng-bû-koâⁿ tiòh ài hō léng-ki-ki ê kôan-lék ū jīn-tō ê su-khó, thang kâ koaⁿ-liâu thé-hē “bân-sû to sī hêng-chèng” ê ì-sek, ke-thiⁿ khah chē jīn-sèng ê khì-bî. Pat-chiáng-khoe ê chhám-àn só-í ōe hō lâng gông-ngiâh..ê, sī in-üi Tōng Hui Hêng-chèng-íⁿ īⁿ -tiúⁿ tī 7 goéh 23 ê kì-chiá-hôe, iáu pàng bôe khui koaⁿ-liâu chû-gî ê su-khó. I iû-gôan kò-chip tī Khong-kun ê khîn-bû kui-têng.

Koaⁿ-liâu thé-hē lêng-gôa chit ê ōe hō lâng iàm-òⁿ ê só-châi sī: i pêng m̄-sī bôe pià n-thong--tit. Tùi bô siâng-khóan ê lâng iàu-kú ū bô siâng-khóan ê thâi-gû. Siat-sú chit pái tú-tiòh khùn-lân ê lâng, sī tâi-hák-seng, bîn-ì tâi-piáu, ko-kip koaⁿ-ôan, á-sī kî-tha chhut-miâ ê jīn-sû, koaⁿ-liâu hē-thóng it-têng

bô siāng-khóan ê su-khó. In ōe (hui-siōng) kóaⁿ-kín chít chân chít chân ñg téng-kôan pò-kò. Hiah ê ko-kip ê tióng-koáⁿ ōe chhut-bīn, jiān-āu, chióng hêng-chèng chhiú-siòk thê-seng chòe chèng-tī būn-tê, it-chhè ê kui-têng lóng m̄-bián. Kiám m̄-chai chit chióng “khòáⁿ lâng pān-sū”, “hōan-sū lóng thiaⁿ tióng-koáⁿ ê bēng-lēng”, “ū koan-hē chiah kiò ōe kiâⁿ” ê koáⁿ-liâu thé-hē, chiàⁿ-sí chit pái chhám-àn ê gôan-hiong? Chí-iàu ū tōa-koáⁿ chhut-bīn,

koáⁿ-liâu chiū m̄-bián chiàu kui-têng. Pat-chiáng-khoe ê oan-hûn, m̄-nā sòng-sit tī koáⁿ-liâu thé-chè ē-bīn, koh khah sī sí tī kôan-sé kap lī-hāi koan-hē kau-chhap ê thé-chè hē-thóng ē. Siuⁿ-khòáⁿ-māi--leh, chít ê 70 hòe ê lāu kang-lâng, án-ni hō chuí chhiong--khì.

Chit 2 jit, bák-chiu nā chít ê kheh, Pat-chiáng-khoe ê tiûⁿ-bīn chiū phû--chhut--lâi, chiū ōe siûⁿ-tiôh ū lâng bat

kóng, “Siat-sú jīn-seng nā ōe-tit-thang koh tēng-thâu-lâi, góa it-tēng beh thák chin chōe chheh, chòe ū jīn-sèng ê tōa koaⁿ. In-ūi án-ne ê tōa-koaⁿ chiah bōe hō̄ koaⁿ-liâu-ki-khì pák-- teh.”(自由時報, 民 89/07/27, p.15) ◆